

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਜੇ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ - ਜਵਾਬਦਾਰ

2015 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 2860

ਅਗਸਤ 04, 2015

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 - ਐੱਸ. 482 ਅਤੇ 311 - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੇਟੈਂਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ 311 Cr.PC ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਣ ਅਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੫)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਗਲਤ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 14.09.2012 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚਨਾ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 12.09.2013 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3), ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/142। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 12.09.2013 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਆਯਾਤ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੭)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਏ.ਕੇ.

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 (ਛੋਟੇ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਧੀਨ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਿਤੀ 02.01.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ (ਪੱਛਮੀ) ਦੁਆਰਾ 16.10.2013 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-3) ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।, ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਭਾਵ ਬਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ, ਬਰਾਂਚ ਚੱਕ ਖੇੜੇਵਾਲਾ।

(2) ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 26.05.2015 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਜ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 12.09.2013 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ, ਸ਼ਾਖਾ ਚੱਕ ਖੇੜੇਵਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ 671958 ਮਿਤੀ 17.10.2006 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ZCC ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਸੀ.ਸੀ ਅਕਾਊਂਟ ਨੰਬਰ 206 ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਸੰਤ ਕੌਰ, ਗੰਭੀਰ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਪਰ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਭਾਵ ਉਪਰੋਕਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ, ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ

(*Rameshwar Singh Malik, J.*) ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇੱਕ ਫਿੱਟ ਕੇਸ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 12.09.2013 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੂਵ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅਸਲ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਗਲਤ ਡੈਬਿਟ ਐਂਟਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਗਲਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 14.09.2012 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚਨਾ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 12.09.2013 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-3), ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ। ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/142। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ 12.09.2013 ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਸਲ ਆਯਾਤ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-2) ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਲਾਘਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

ਸੀ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ, ਬੋਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: -

1. ਰਾਜਾਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ¹
2. ਜਮਤਰਾਜ ਕੇਵਲਜੀ ਗੋਵਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ²
3. ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਸ਼ਾਮਜੀ ਸੋਨੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ³
4. ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਯੂਟੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ⁴
5. ਇਦਾਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਆਬਿਦਾ ਅਤੇ ਐਨਆਰ.⁵
6. ਪੀ. ਸੰਜੀਵਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ⁶
7. ਸ਼ੇਖ ਜੁੰਮੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ⁷
8. ਨਤਾਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ (ਰਾਜ)⁸

(9) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 13,14 ਅਤੇ 23 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:-

“ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹੀ ਯੋਗਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਧਾਰਾ 311, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ

12013 (14) SCC 461

2 ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 178

3 1991 SCC (CrL.) 595

4 2006 (7) SCC 529

5 2008 (1) SCC (CrL.) 22

6 2012 (7) SCC 56

7 2012 (12) SCC 486

8 2013 (5) SCC 741

311. *(Ramashwar Singh Malik, Jn)* ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ: ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। , ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰੋ; ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 138, ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ

138. **ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ** - ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਫਿਰ (ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ) ਜਿਰਾਹ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ (ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਛਿਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ) ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਅਤੇ ਜਿਰਾਹ-ਜਾਂਚ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਰਾਹ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ; ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਮਾਮਲਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ, ਮੁੜ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ" ਸ਼ਬਦ "ਅਦਾਲਤ", "ਜਾਂਚ", "ਮੁਕੱਦਮਾ", "ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ", "ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਵਿਅਕਤੀ", "ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਅਕਤੀ" ਲਈ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ "ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀ"। ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹੇ ਗਏ ਸਮੀਕਰਨ "ਕੋਈ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ

ਲਈ, ਧਾਰਾ 311 ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ

ਕੋਡ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਫੌਜਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਸਖੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਤਲਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੰਮਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ:

a) ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਕੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ?

b) ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਪਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣਾ ਅਚਨਚੇਤ,

(*Rameshwar Singh Malik*)
ਅਨਿਯਮਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਟਕਲਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

c) ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰੇ।

d) ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕੇ।

e) ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ।

f) ਵਿਆਪਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ।

g) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਣਾ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

h) ਸੈਕਸ਼ਨ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

i) ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ।

j) ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

k) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ

ਸੁਣਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਦੀ ਇਸ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਵਰਤੋਂ, ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜੇ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

l) ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਭੇਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

m) ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

n) ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 311 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ, ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਟੀਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ

(10) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬੇਝਿਜਕ ਹੋ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 311 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(11) ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵੇਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੁਕਮ ਪੈਟੈਂਟ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

(13) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਪ ਮੰਡਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ (ਪੱਛਮੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 16.10.2013 ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਮੈਜਿਸਟਰ ਜੱਜ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 02.01.2015 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 311 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਭਾਵ ਬਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ, ਬਰਾਂਚ ਚੱਕ ਖੇੜੇਵਾਲਾ, ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(14) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਅਰਿਹੰਤ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਦਇਆ ਚੌਧਰੀ ਜੇ.

ਓਕਾਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2003 ਦਾ CWP ਨੰ.7084

ਅਗਸਤ 05, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ. 226 - ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਏਐਸਆਈ ਸੀ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ - ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ

ਅਥਾਰਟੀ, ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ - ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵਕੂਲ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਏਸੀਆਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ² ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦਾ ਮੁਸਕਰਾਹਟ - ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੋ — ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੈਂਡਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਡੀ